

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus JAANUAR 2020

Jeesus ütleb: "Kui te midagi minult palute minu nimel, siis ma teen seda." Jh 14:14

Hea koguduse pere, kallid õed ja vennad Kristuses! Jumala abiga oleme võinud käia meile kingitud eluteel ja astuda uude aastasse, tänu Jumalale selle armu eest! Tõesti, Tema halastused on igal aastal, aga ka igal hommikul uued, nagu tunnistab meile Jumala Sõna. Üks minu igapäevaseid palveid on järgmine ja seda palun tänagi: „Andku Issand oma jätkuv arm meile kõigile - meie kirikule ja rahvale, meie kogudustele ja igale koguduse liikmele ning loomulikult vaadaku Ta armuga ka meie tööle ja teenimisele.“ Soovin sulle meie Õnnistegija Jeesuse Kristuse nimel õnnistatud ja hoitud 2020. aastat!

Mõni aeg tagasi lugesin läbi esimese köite neljaosalisest mälestusteraamatust „Teekond läbi öö“, mille autor on kirikuõpetaja ja poliitik Jaan Lattik (1878-1967). See raamat ja mitmed teisedki on pannud mind mõtlema meie armsale Eestile. Nendes mälestustes kirjutab ta Eesti Vabariigi kujunemisest, ärevatest iseseisvuse aegadest ja ka ootamatust iseseisvuse kaotusest. Ajalukku tasub vaadata, seda uurida ja järeltõlge teha. Alanud aastal möödub 100 aastat Tartu rahulepingu allkirjastamisest. See on väga olulise tähendusega meie riigi ja rahva jaoks. Meie riigi ja rahva lugu on meile kõigile oluline, sest vaid ühine lugu ja arusaam, ühine tulevikunägemus võib hoida meid riigina. Kindlasti ei saa selleks olla raha, võim ega maailma keskpunktiks olemine. Küll aga võib selleks olla inimlikkus, vastastikune hoolimine ja vaimsus.

Tea, et vaimusuure inimese ellu mahub teine inimene, mahuvad pere, sõbrad ja rahvas. Tema hing on avatud, täidetud armastusest ja kaastundest ning omakasupüüdmatus tegutsemisest. Mahub Eestimaa ainukordne loodus ja keskkond, selle puhtus ja ilu. Ja loomulikult Jumal, kes on kõige armastuse, mõistmise ja hoolimise allikas.

Hea sõnum on täna see, et see kõik on võimalik. Me võime muutuda. Meie hing võib uueks saada. Samuti meie rahva hing. Selleks täna Issandat ja käigem üheskoos ning palugem Jeesuse nimel õnnistust Eestimaale ja igäihele meist.

Kristo Hüdsi

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA JAANUARIS.

K, 1. jaanuar kl 12 jumalateenistus armulauaga. Jeesuse nimepäev. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Teno Ilves (Toomkirik).

R, 3. jaanuar kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). Kl 10.30 Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev. Helistatakse kirikukelli. Kogunemine Vabadussamba juures. Korraldab Kaitseliidu Lääne Malev. Palve peab piiskop Tiit Salumäe.

P, 5. jaanuar kl 11 Jõuluaja 2. pühapäeva ja kolmekuningapäeva jumalateenistus armulauaga. Teema: Issanda templis. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Kalle Jätsa. Veel kord jõululaulud. Laulavad koguduse koorid, dirigendid Sirje Kaasik ja organist Lia Salumäe (toomkirik).

T, 7. jaanuar kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaal).

N, 9. jaanuar kl 17.30 kogudusekool. 15. tund: Viimne aeg ja maailma lõpp.

R, 10. jaanuar kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). Kl 13.30 teetund (jaanisaal). **Kl 17.30** segakoor (jaanisaal).

P, 12. jaanuar kl 11 Kristuse ristimispüha jumalateenistus armulauaga 1. ilmumispühajärgsel pühapäeval. Teema: Ristimise and. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Kalle Jätsa. (toomkirik). **Kl 11 Lastekirik** (toomkirik).

12.-19. jaanuar Allianss palvenädala jumalateenistused Haapsalu pühakodades.

T, 14. jaanuar kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaalis).

R, 17. jaanuar kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).

P, 19. jaanuar kl 11 jumalateenistus armulauaga 2. ilmumispühajärgsel pühapäeval. Teema: Jeesus ilmutab oma jumalikku väge. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Teno Ilves (toomkirik).

Kl 17 Alliansspalvenädala lõpetamise jumalateenistus. Laulab segakoor. Jutlustab Rein Käsk (toomkirik).

T, 21. jaanuaril 18.30 toomkoori proov (Jaanisaal).

N, 23. jaanuar kl 17.30 kogudusekool. 16. tund: Jumal Isa. Kristluse ainulaadsus (jaanimaja).

R, 24. jaanuar kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik), kl 13.30 teetund (Jaanisaal). **Kl 17.30** segakoor (jaanisaal).

L, 25. jaanuar kl 16 – piibel köögis (Jaanimaja) Piiblitund õpetaja Kristo Hüdsi teemal "Giideoni kutsumine".

P, 26. jaanuar kl 11 jumalateenistus armulauaga 3. ilmumispühajärgsel pühapäeval. Teema. Jeesus äratub usule. Teenib õpetaja Kristo Hüdsi ja Teno Ilves (toomkirik). **Kl 15.30** segakoor (jaanisaal).

T, 28. jaanuaril 18.30 toomkoori proov (Jaanisaal).

R, 31. jaanuar kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).

Alliansspalvenädal 2020 Haapsalus

Juba aastaid kutsub Euroopa Evangeelne Allianss kõiki kogudusi palveks alliansspalvenädalal.

Eestis korraldab alliansspalvenädalat Eesti Evangeelne Allianss (EEA).

Palvenädal toimub 12.-19.01.2020. Nädalala teema on: „Teel koju: kuidas matkata turvaliselt“.

Haapsalu koguduste palvused toimuvad:

P, 12.01. kell 17 Õigeuskirikus Rüütli 2, jutlustab Eenok Palm

E, 13.01. kell 19 Adventkoguduses Endla 4, jutlustab Urmas Rahuvarm

T, 14.01. kell 19 Metodistikirikus Endla 6, jutlustab Peeter Vikman

K, 15.01. kell 19 Baptistikoguduses Metsa 24, jutlustab Jüri Ilves

N, 16.01. kell 19 Vabakoguduses Raudtee 12, jutlustab Kristo Hüdsi

P, 19.01. kell 17 Luterlikus kirikus Toomkirik, jutlustab Rein Käsk

Ühisele palvele on Jeesus andnud erilise töötuse (Mt 18:19-20). Ühises palves tunnetame ja mõistame, et oleme üks Kristuse Kirik - ühe ja sama Issanda järgijad, kuigi kuulume erinevatesse kogudustesse. Ühine palve aitab meil loobuda oma isekusest ja viitsimatusest ning edeneda usus ja armastuses. Püüdkem leida aega ja võimalust tulla üheskoos palvetama oma õdede ja vendadega Kristuses.

PEAPIISKOPI LÄKITUS JÕULUPÜHADEKS JA ALGAVAKS ISSANDA AASTAKS 2020.

Inimlik uudishimu ärgitab meid uurima lähemalt asju, mida esitletakse salapärasena, ning lugema ja vaatama kutsuvad paljusid esmalt uudised, mis kajastavad ohtusid, õnnetusi või traagilisi sündmusi. Siiski tahame, et meid endid, meie lähedasi, kodukanti, maad ja rahvast puudutavad sõnumid oleksid eelkõige rõõmsa, kinnitava, rahustava ja positiivse sisuga.

Prohvet Jesaja kirjutab just selliste sõnumite toojast: „Kui armsad on mägede peal sõnumitooja sammud. Ta kuulutab rahu, toob häid sõnumeid, kuulutab päästet ja ütleb Siionile: „Sinu Jumal on kuningas!“ (Js 52)

Just inglite kui üleloomulike sõnumitoojate hea sõnum Taaveti linnas sündinud Päästjast ajas esimesel jõuluööl Petlemma karjaseid uudishimulikult liikvele. Nad julgustasid üksteist minekule: „Läki nüüd Petlemma, et näha saada seda, mis on sündinud, mis Issand on teatanud meile!“ (Lk 2:15)

Kui inglite sõnum oleks sisaldanud teadet karmikäelise kohtumõistja sünnist, sundinuks see karjased hoopis hirmust põgenema. Nende kaasaeg tundis ju keisreid ja kuningaid, kes teostasid oma võimu vägivalla ja hirmuvalitsuse kaudu. Inglite julgustavas sõnumis oli viide hoopis teistsugusele valitsejale: „Ärge kartke! Sest vaata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis saab osaks kogu rahvale, et teile on täna sündinud Taaveti linnas Päästja, kes on Issand Kristus.“ (Lk 2:10–11)

Üleüldist vaimset keskkonda, meid ja inimesi meie ümber mõjutab see, millise sisuga, millistest allikatest ja missuguse alatooniga on meieni jõudvad uudised ja teated. Paraku on isegi õige asja eest kõnelejad oma sõnumi kohalejõudmiseks üha enam hakanud kasutama vihast ja kärkivat-noomivat kõnepruuki. Sellised sõnumitoojad hirmutavad inimesi eemale.

Esimese jõuluöö inglite eeskujul saavad kõik ristiinimesed olla sõnumitoojad, kelle sammud on armsad ja sõnumid rõõmsad. Meie ülesanne Kristuse järgijatena on jagada ja kuulutada kogu maailmale rahu ja armastust inglitelt laenatud sõnadega: „Teile on täna sündinud Taaveti linnas Päästja, kes on Issand Kristus.“

Meie kuulutus Jeesuse sündimisest kui Jumala armastuseavaldusest inimestele ei saa väljenduda ähvardavalt või isegi ainult neutraalselt edastatud uudisena. Peame vastama Jumalale omalt poolt usu ja ustavusega ning sellel usul põhinevate armastustegudega. Iga väike märkamine, sõbralik naeratus ja heasoovlik tähelepanuavaldus muudab paremaks meid endid ning mõjutab keskkonda meie ümber. Kui palju enam suudaksime Jumala toel korda saata veel siis, kui parandame meelt ja keskendume kogu olemusega Kristuse armastusekäsu täitmisele!

Saagu sõnum Kristuse sünniimest kõigi inimeste elu muutvaks õnnistuseks, mis saadab meid ka algaval Issanda aastal 2020!

Urmas Viilma
peapiiskop

TEADMISEKS KÕIGILE.

Eesti Kirikute Nõukogu teavitab, et Maksu- ja Tolliamet plaanib tuleval aastal pakkuda eraisikutele enamakstud tulumaksu tagastamise korral uut võimalust. Nimelt saaksid elektroonse tuludeklaratsiooni esitajad tulumaksu tagastamisel valida soovi korral võimaluse kanda tagastatav maksusumma kohe annetusena mittetulundusühingu, sihtasutuse või usulise ühenduse pangakontole. Ühingul, mis kuulub tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja, tuleb teenuse avamiseks esitada ühingu nimi, registrikood ja pangakonto number. Andmete esitamine on vabatahtlik. Andmete esitamisel lisatakse ühing nimekirja, milles olevatele ühingutele saavad inimesed tulumaksutagastuse korral automaatse annetuse teha. Üksikisik saab soovi korral teha tagastava tulumaksu summa ulatuses omapoolse annetuse ühele või jagada mitme ühingu vahel ja jätta teatud summa ka endale.

SAAME TUTTAVAKS – HEINO KAHEM.

Meie koguduse sagedasemad kirikuskäijad teavad Heinot kindlasti. Kui mitte nime-, siis nägupidi. Teda võib näha korraldamas siin ja seal, kus on abikäsi tarvis.

73-aastane krapsakas meesterahvas on oma eluga rahul, kui tal on tegevust. Heino Kahem võtab endale hea meelega vastutuse korralduslike küsimuste eest ürituste ajal nii lossipagis kui toomkirikus. Kolm aastat on ta olnud toomkirikus kirikumeheks, kui Arnold Korjus haige oli. Heino on kuulunud ka koguduse nõukogusse.

Heino Kahem on pärit Taebbla ligidalt Kirimäe külast ja kasvanud seal vanaema-vanaisa juures. Ta on Lääne-Nigula kirikus ristitud ja lapsena vanavanematega ikka seal kirikus käinud. Naerusui meenutab Heino, kuidas nad vanaisa eluajal hobusega kirikusse sõitsid: „See oli tore sõit.“ Hiljem võeti koos vanaemaga umbes 3-kilomeetrine teekond ette jalgsi.

Enne kooliminekut 1953. aastal kolis Heino Haapsallu ema juurde. Samas Wiedemanni tänava majas elab ta tänini. See on elamiseks hea koht, leiab Heino. Naabrid on rahulikud. Teisel pool teed asuvas koolis on vahepeal olnud rohkem melu, aga nüüd on seal gümnaasium. „Neil on mõistus juba pähe tulnud,“ muigab mees.

Kooliajal ja ka pärast kooli oli Heino aktiivne sportlane. Tema alad olid laskmine ja vehklemine,

treeneriteks legendaarsed Ilmar Randma ja Lembit Peikel. Kooliajal oli ta mõlemal alal ka Eesti meister.

Heino üheks suureks hobiks on alati olnud reisimine. “Peaaegu kõik endised liiduvabariigid on läbi sõidetud,” alustab ta oma seniste reisisihtide loetelu. Lisaks Tšehhoslovakkia, Bulgaaria, Norra, Rootsi, Taani, Soome ja teisigi. Eriti on talle meelde jäänud Soome-reisid, mil sai koos sõbraga sadu kilomeetreid väikseid maanteid läbi sõidetud. “Seal on väga ilus loodus,” kiidab Heino. Vahva elamus oli, kui ta sai hüdroelektrijaama seestpoolt vaadata: läks alguses väljast pildistama, aga valvur märkas huvilisi ja kutsus sisse. Teine meeldejääv koht oli ühe harrastuskunstniku aed, kus sai jalutada ja põnevat kunsti näha. Heino ei ole neid sõite põhjalikult ette planeerinud, vaid on lihtsalt sõbraga autosse istunud: “Koos vaatasime, kuidas reis kujuneb ja kuhu välja jõuame.” Veel üks huvitav kogemus oli, et Ahvenamaal sõidavad osade saarte vahel tasuta praamid. “Otsisime piletikassat, aga seda polnudki,” meenutab ta.

Kaugeim reisisiht on Heino jaoks olnud Vladivostok, kus sai käidud koos Haapsalu Fotoklubiga. Pildistamine on juba aastakümneid Heino teine suur kirg. Fotoklubiga on ta muuhulgas külastanud ka Riia fotoklubi ja käinud Eestis fotohuviliste kokkutulekutel. Klubitegevuses ta enam ei osale, kuid pildistab ikka aeg-ajalt, enda jaoks.

Ameti poolest on Heino Kahem elektrimehaanik. Ta on õppinud Tallinnas, Riias, Minskis ja Leningradis. Haapsalu endises arvutusjaamas töötas Heino elektrimehaanikuna oma 10 aastat. Tema tööks oli arvutusmasinate ja trükimasinate parandus. Kui masinaid enam polnud, läks ta elektrikuks Tallinna Lihakombinaadi Haapsalu tsehhi. Hiljem õppis külmutusseadmete masinistiks ning töötas seal kuni koondamiseni 90ndate keskel. Järgnes töö õmblusfirmas Frant ja 2007 tuli ta Haapsalu linnusesse elektrikuks. Seda tööd teeb ta siiani ja töötegemine Heinole meeldib.

Heino mattis kaks aastat tagasi oma abikaasa, kellega elas koos üle 45 aasta. Tütar elab oma lapsega Tallinnas. “Poiss on praegu 8,” täpsustab Heino ja lisab, et aeg-ajalt käivad nad Haapsalus külas ka. Tütar ristiti 90ndate alguses Jaani kirikus. Leiris käis Heino aastal 2001.

Kui on alliansspalvenädal, käib Heino hea meelega ka teistes Haapsalu kogudustes. Talle meeldib käia ka metodisti kirikus, kus kuulatakse osade kaupa piibliõppe kursust “Piibel kaanest kaaneni” ja ollakse palveosaduses.

Maria Strauss

1931. AASTAL KIRJUTAS „EESTI KIRIK“ HAAPSALU KOGUDUSE ÕPETAJA AMETIJUBELIST.

Uue aasta alguses vaatame uue lootuse ja ootusega ettepoole, kuid kohane on ka väike tagasivaade ja seda tänumeelega. Meie kiriku ajaleht Eesti Kirik ilmus juba aastatel 1923-1940 ning jätkas taas ilmumist pärast 50-aastast pausi aastal 1990. Ajalehe 1931. aasta viimases, detsembrinumbris on lugeda Haapsalu luteri koguduse tollase õpetaja Ralf zur Mühleni ametijuubelist. Meil kõigil, sellesama koguduse liikmetel 88 aastat hiljem, on kindlasti vajalik ning kasulik teada midagi mõnest oma õpetaja eelkäijast ning olla tänulik, et Jumal ise on hoolitsenud meie kiriku ja meie koguduse järjepidevuse eest: et ikka ja alati ka läbi väga raskete aastate on kuulutatud Jumala sõna, jagatud sakramente ning toodud tänu ja kiitust meie Issandale. Leht kirjutab:

„Haapsalu koguduse õpetaja Ralf zur Mühlen pühitses 13. detsembril oma 25 a juubelit Haapsalu koguduse õpetajana. Juba 12. õhtul tuli naisseltsi koor teda rõõmustama koraali lauluga. 13. hommikul äratas juubilari noorte meeste pasunakoor köster hr Mölli juhatusel ja võttis hommikueinet õpetaja ja tema perekonnaga. Selle järel tervitas juubilari veel saksa kooli lastekoor oma lauludega. Enne jumalateenistust paluti juubilar leerituppa, kus nõukogu koos oli. Nõukogu esimees hr U. Heide tervitas juubilari soojade sõnadega ja andis temale üle koguduse kingitused: jalgratta, mantli, riiet õpetaja prouale jm. Siis mindi pühalikus rongis kirikusse, eesotsas juubilar ja Lääne praost, kes oli tulnud juubilari tervitama praostkonna nimel.

Jumalateenistus peeti suures, ilusas lossikirikus, mida eesti ja saksa koguduse liikmed viimse platsini täitsid. Jumalateenistust kaunistasid ilusad soolo- ja koorilaulud ja koguduselaulud lauldi pasunakoori

saatel juubilaril pildiga laululehtede järele.

Pärast kohaliku õpetaja poolt peetud algliturgiat tervitasid juubilaril südamlikkude sõnadega esimees U. Heide eesti keeles ja esimehe abi W. Hunnius saksa keeles ja koguduse esimees kinkis koguduse nimel juubilarile talaari ja bareti. Liigutatud sõnadega vastas juubilar mõlematele kõnelejatele ja tänas kogudust kõige tema armastuse eest.

Pärast praosti poolt peetud jutlust andis juubilar lühikese ülevaate koguduse elust tähtsamate sündmuste kohta möödunud 25 aasta jooksul ja pidas siis altaril lõpuliturgia. Ilus jumalateenistus, millest osa võttis terve kogudus rahvuse peale vaatamata, lõppes vägeva koorilauluga pasunakoori saatel.

Juubelipäev näitas, kui palju armastust õpetaja zur Mühlen Haapsalus on külvanud. Jumal õnnistagu tema tööd ka edaspidi ja andku temale veel palju aastaid täis armastust ja viljarikast tööd!“

Karin Teder

UUEKS AASTAKS.

Vahel tahaks tagasi keerata aegade kella,
et leida sealt hingele midagi hella.

Kui poleks olemas lootust,
kas elujõud kaoks siis sootuks?

Kui algab aasta uus,
keegi ette ei tea, mida ta toob.

Kõik tahame ja soovime ainult head,
parimat ootab ja loodab igäiks meist.

Vahel on lootused liiga suured,
unustame ära, kus on me juured.

Kas kusagilt keegi juhhib me saatust,
aitab tõusta enne järgmist vaatust?

Kui mu käsi on kindlalt Su peos —
kas üheskoos käia jõudu on enam
või lihtsalt tundub nii kenam?

Hoiame hinges lootust ja usku.

Head algavat uut aastat!

Helju Tendal

MEIE ISA PALVE - I.

Me kõik tahame, ootame ja loodame, et Jumal meie palveid kuulda võtaks. Kuidas peaksime palvetama, et Tema meid kindlasti kuuleks? Kuidas saaksime kindlad olla, et meie palvele tõesti vastatakse?

Pühakirjas on antud meile väga selgesõnaline tõotus selle kohta, milliseid palveid Jumal alati kuulda võtab. Loeme näiteks 1Jh 5:14-15: „Ja see ongi see julgus, mis meil on tema ees, et kui me midagi tema tahtmist mööda palume, siis tema kuuleb meid. Kuna me teame, et ta meid kuuleb, mida tahes me paluksime, siis teame ka, et meil on käes need palved, mis me oleme temalt palunud.“

Palve kuulda võtmise tingimuseks on, et meie palve oleks Jumala tahtmisega kooskõlas. Kui see tingimus on täidetud, siis me võime paluda mida tahes, absoluutselt kõike, ja olla täiesti kindlad, et palvele vastatakse, isegi kui vastus peaks mingil põhjusel viibima.

Kuidas teada, mis siis on igal konkreetsel juhul Jumala tahe, et paluda õigesti ja Temale meeelpäraselt? Jumal on oma tahte meile teada andnud Pühakirjas – me peaksime uurima Piiblit aina põhjalikumalt ja süvenenumalt, et üldse osata õigesti palvetada. Piiblist loeme, et ka Jeesuse jüngritel

oli seesama küsimus ja nad palusid oma Õpetajat: „Issand, õpeta meidki palvetama!“ (Lk 11:1) Seepeale õpetas Jeesus neile Meie Isa palve. Sellest on Piiblis 2 versiooni: Luuka evangeeliumis ja Matteuse evangeeliumis. Kristlik Kirik kasutab põhiliselt Matteuse versiooni, seda teab peast iga kristlane ja isegi paljud kirikukauged inimesed.

Meie Isa palve on täiuslik palve, sest meie Issand ise on selle meile andnud. See on palve, mida Jumal alati kuuleb, kuna see on täielikult kooskõlas Tema tahtega. Meie Isa palve koosneb 7-st üksikpalvest ja põhimõtteliselt on absoluutselt iga palve, mida inimene võiks Jumalalt paluda, paigutatav mõne palve alla nendest seitsmest.

Kas me peaksime loobuma kõigist muudest palvetest ja palvetama ainult Meie Isa palvet? Issand ei ole seda kindlasti nii mõelnud. Kuid me peaksime Meie Isa palvet uurides ja sellesse süvenedes püüdma mõista, miks on just need 7 palvet kooskõlas Isa tahtega, miks Jumal ootab meilt just selliseid palveid ja kuidas selle mõistmise alusel esitada oma isiklikud palved sellisel viisil, et needki oleksid Isale meelepärased ja et Ta neile kindlasti vastaks.

Aastaid tagasi praktiseerisin ise pikemat aega sellist palveviisi: Jagasin kõik 7 palvet ära erinevatele nädalapäevadele – pühapäevale „pühitsetud olgu Sinu nimi!“ ja nii edasi, kuni nädala viimasele päevale, laupäevale jäi „päästa meid ära kurjast!“. Ülistussõnad palve lõpus „sest Sinu pärast on riik, vägi ja au igavesti!“ paigutasin samuti pühapäevale. Püüdsin igal päeval maksimaalselt süveneda selle ühe palve sisusse ja mõttesse ning kõiki oma sellel päeval palutud palveid viia kooskõlla selle ühe konkreetse palvega.

Tagantjärgi leian, et sellest oli tohutu kasu Jumala, Tema tahte, Pühakirja, palve olemuse ja iseenda mõistmisel. Kui keegi sooviks samasugust palveviisi järgida kasvõi mõne aja jooksul, siis tal kindlasti ei tule pettuda. Siiski peaks sellega kindlasti kaasas käima igapäevane Pühakirja uurimine.

Vaimulikud juhendajad ja õpetajad, kes räägivad ja kirjutavad palvetamisest, rõhutavad sageli, et tõeline ja õige palvetamine tähendab oma südame täielikku avamist Jumalale. Kuid juba enne, kui meie seda teeme või üldse teha kavatseme, on meie Isa taevas avanud meile oma südame – ja seda just Meie Isa palves. Meie Isa räägib meile selle palve läbi, mis Temale rõõmu ja kurbust ja isegi viha valmistab, Ta räägib meile oma armastusest, Ta väljendab oma igatsust meie järele, Ta ütleb, mida kõike Ta tahaks meile anda ja meiega jagada. Me võime seda palvet uurides ja sellesse süvenedes leida tee Jumala südame juurde. Jumal on avanud end meile ja ootab, et ka meie avaksime end Temale.

Mitte ükski usu- või palvealane selgitus või õpetus ei vii meid oluliselt Jumalale lähemale ega muuda meie palveid perfektseks – igaüks, kes ihkab Teda tõeliselt mõista, peab ise süvenema, ise pühenduma, ise otsustama Talle kuuletuda, ise ennast Temale avama. Palvetama õppimiseks tuleb palvetada, usus ja armastuses tugevaks saamiseks tuleb teha usu- ja armastuse tegusid. Kuid siiski võivad ka teiste kogemused ja taipamised olla abiks Jumala mõistmisel ja Tema tahte järgimisel. Püha Vaim selleks annabki meile kõigile kogemusi, oskusi, andeid, mõistmist, et me kõike seda oma kaasinimestega jagaksime ja kasutaksime teiste teenimiseks ja aitamiseks.

Johannese Sõnumite järgmistes numbrites uuriksime üheskoos, mida kõike meie Jumal Isa oma Poja õpetatud täiuslikus palves meile teada on andnud – nii iseendast kui meist endist. Ja muidugi sellest, mis üldse on palve ja mida tähendab palvetamine.

Karin Teder

DETSEMBRIKU „PIIBEL KÖÖGIS.“

Olen varemgi Johannese Sõnumitesse kirjutanud. Seekord kohtume kokanduslikul teemal. Teen kokkuvõtte detsembrikuu Piibel köögis kohtumisest, mis toimus 7. detsembril Jaanimajas. Päev oli tõeliselt hall ja vihmane. Piiblitund idamaise toiduga soojendas hinge ja valgustas vaimu. Hilinesin Piibel kööki nagu alati väga hõreda bussiliikluse tõttu laupäeval Uuemõisa ja Haapsalu vahel. Laenates seegi kord Oskar Lutsu avalauset „Kevadest“, siis Piibel köögis oli juba alanud kui mina kohale jooksin. Köögis oli toidu valmistamine juba täies hoos. Olen varemgi kirjutanud, et mulle meeldib rohkem kirjutada kui süüa teha. Loodetavasti andestavad tublid kokad mulle ükskõiksuse köögi suhtes. Tulime kokku, et osaduses olla, koos Piiblit uurida ja piiblitemalist toitu valmistada.

Meil olid külas Leo Lekarkin oma naise Maarikaga, kes tunnistas, et on ammu tahtnud Piibel köögiga ühineda.

Leo Lekarkin on Lääne-Nigula koguduse diakon ja tema pidas ka piiblitunni. Teemaks oli Vana Testamendi prohveti Hesekieli kutsumine ja toiduks idamaiselt vürtsine Pärsia kikerhernesupp ning maitseküllane hõrgutav idamaine riis praetud kanarinnaga sidruni-safranimarinaadis, mis lõhnas taevalikult.

Leo Lekarkin oli väga põhjaliku piiblitunni ette valmistanud. Räägitu edasi andmiseks kasutan tema käsikirjalist konspekti, mis mulle lahkelt loovutati. Saime teada, et Hesekiel on üks suurtest kirjaprohvetitest Vanas Testamendis. Jumal ilmus nägemuses Hesekile kogu majesteetlikkuses ja auhiilguses. Hesekieli kutsumise kirjeldus on Vanas Testamendis kõige üksikasjalikum. Jeremija kutsumisel oli tegemist vaid sõnalise ilmutusega. Jesaja puhul nii Issanda sõnaga kui nägemusega – kusjuures mõlemad kutsumisvormid on võrdväärsed ja teineteisest läbi põimuvad. Hesekieli kutsumisel kerkisid esiplaanile Jumala ilmutatud nägemused. Seejärel toimus tegelik kutsumine, mispuhul Hesekiel võeti rullraamatu ärasöömise järel nägemuse sisse. (Hs 3:1) Säärane nägemuste küllus esineb veel vaid prohvet Sakarja kutsumise puhul. Kuigi Hesekiel oli preester, kutsus Jumal tema prohvetiks. Leo Lekarkini sõnul võib Jumal meidki kutsuda uutesse ametitesse või täitma uut ülesannet. Meilegi võib tulla Jumala Sõna või antakse meile nägemus. Nägemused kuuluvad loomuliku osana kristliku koguduse juurde (prohvet Joeli ennustus, millele viitab ka Peetrus oma jutluses Ap 2:17). Selgus, et nägemuste nägemine ei tähenda ilmtingimata, et inimest kutsutakse prohveti ametisse. Samas hoiatab Paulus, et osad nägemused ei pärine Jumalalt. Nägemus peab olema kooskõlas Jumala Sõnaga ja Jumala poolt antud ülesannet tuleb täita vaatamata mõnede inimeste vastuseisule.

Jumal iseloomustas Iisraeli rahvast kui vastupanijat rahvast, kes on jultunud nägude ja südametega, tõrksad ja hülgavad Hesekieli, panevad ta skorpionide peale istuma, ei taha Hesekieli kuulata (erinevalt umbkeelsetest). Jumal kandis hoolt selle eest, et Hesekiel tuleks raskustega toime. Jumal varustab alati kõige vajalikuga inimesele antud missiooni täitmiseks. Jumal õhutab Hesekieli (3:9): „Ära kohku nende ees, sest need on vastupanija sugu” – Leo Lekarkini sõnul võime arvata, et meil just niisuguseid tulekski karta, kuid läbi Jumala vaatenurga vaadates pole põhjust neid karta ega mõelda, mis nad meist arvavad. Mõeldes sellega evangeeliumi kuulutamist uskmataatele. Iisraeli rahvas pidi teadma, et nende keskel on olnud prohvet – rahvas pidi kasvõi tagantjärei mõistma, et Jumal neist hoolib, läkitades nende keskele prohveti. Kui teostus see, mida prohvetid ette kuulutasid – Jumala kohus Iisraeli üle –, siis inimesed mõistsid, et kõneldu oli Jumala Sõna. Hesekiel kutsuti vahimeheks Iisraeli rahvale, kes Jumala sõnumi üleandmiseks võtab iga üksiku iisraellase eraldi vastutusele. Kõigi prohvetite ülesandeks on pattude paljastamine, kuid Hesekieli puhul saab erilise tähenduse tema hoolitsus ja vastutus patuste hingede eest. Hs 3:18 on tuntud kirjakoht, millega on hoiatatud meidki. Tuleb siiski meele pidada, et meie kutsumised on erinevad, kõik ei ole prohvetiteks kutsutud.. Usutunnistajaks on meid aga kõiki kutsutud ja selleks ei pea olema erilisi nägemusi.

Lisan ka retseptid, mille valis välja ja tõlkis Maria Strauss.

Pärsia kikerhernesupp 4 inimesele:

Suur ports armastust; 250 g kuivatatud kikerherneid; 4 küüslauguküünt; 4 sl oliiviõli; poole sidruni mahl; soola; jahvatatud köömneid; 1 tl magusa paprika pulbrit; värskest jahvatatud pipart; kuivatatud chillihelbeid.

Pane kuivatatud kikerhersed ööseks likku, järgmisel päeval loputa ja lase 1,5 l puhta veega kaane all keema. Lisa keeduvette kooritud ja poolitatud küüslauguküüned. Keeda umbes 1 tund, vahepeal sega aeg-ajalt. Lisa 2 sl oliiviõli, sidrunimahl ja maitseained. Püreesta.

Allikas: <https://www.edeka.de/rezepte/rezept/persische-kichererbsensuppe.jsp>

Idamaine riis 6 inimesele; sobib lisandiks idamaiste kana- ja lambaliharoogade juurde.

350 g täisterariisi; meresoola; 100 g rosinaid; 100 g kooritud mandleid; 60 g võid; 1 tükk ingverit (suurus vastavalt soovile), kooritud ja riivitud; 1 nelk; noaotsatäis safranit; 12 musta pipra tera; 2 kuivatatud mündilehte; noaotsatäis jämedat soola; noaotsatäis jahvatatud kaneeli; 1 sl vedelat mett; 1 sidruni mahl; noaotsatäis chillit või cayenne'i pipart.

Pese rosinaid ja pane leigesse vette likku. Pese riis ja aseta keema soola ja safraniga vette. Ära sule

potikaant keemise ajal täielikult. Keeda keskmisel kuumusel 15-20 minutit (vastavalt riisi keetmisõpetusele). Uhmerda nelk, pipraterad, ingver, jäme sool, mündilehed ja kaneel, kuni tekib ühtlane segu. Lisa segule mesi ja sidrunimahl. Rösti mandlid pannil 1 sl või sees kuldpruuniks. Soovi korral võid mandlid ka väiksemaks hakkida. Aseta keedetud riis termonõusse, lisa mandlid, kuivatatud rosinad, mee-maitseainese segu ja ülejäänud või väikeste tükkidena. Segage korralikult, maitsesta cayenne'i pipraga ja serveeri kuumalt.

Praetud kanarind sidruni-safranimarinaadis 6 inimesele:

8 kanarinnatükki; 2 sidrunit või laimi; 1 tl safraniniite või 1 g safranipulbrit; 2 sl neutraalset taimeõli (näit päevalilleseemneõli); soola; pipart.

Lõika kana suurteks kuubikuteks. Pressi sidrunist mahl välja, leota safraniniite väheses soojas vees ja lisa sidrunimahla. Lisa sool, pipar ja õli. Aseta kanatükid mõneks tunniks marinaadi. Grilli või prae kanaliha ja serveeri koos idamaise riisiga.

Allikad: <https://www.kochbar.de/rezept/468951/Beilagen-Orientalischer-Reis.html>

<https://www.chefkoch.de/rezepte/320241113872318/Persisches-Safran-Haehnchen.html?portionen=6>

Anne Vooremaa

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

Su silmad nägid mind juba mu eos ja su raamatusse kirjutati kõik päevad, mis olid määratud, ehk küll ühtainustki neist ei olnud olemas. (Ps 139:16)

Kõik meie elupäevad on kirjas Jumala raamatus – ka need, mis jõuavad kätte alles 25 või ehk koguni 50 aasta pärast. Kas Jumal on kõik viimseni ette ära määranud, mis peab sündima, kas meil endal ei ole vähimatki võimalust valida, mida ja kuidas oma elus teha? Nii see siiski ei ole: kuna Jumal selle maailma ajalugu juhib, siis mõned sündmused on tõesti täpselt ja kindlalt ette kavandatud, kuid üldiselt teeme oma otsused ja valikud ikkagi ise ja seetõttu kanname ka vastutust nende eest. Jumal ei ole meie elu viimseni ette määranud, kuid Ta teab ette, mida me valime ja mis toimuma saab. Nagu inimesest isa, kes laseb oma väikesel lapsel vabalt valida, kas minna koos loomaaeda või lõbustusparki, kas osta jäätist või pulgakommi. Laps teeb oma otsuse ise, kuid isa teab enamasti juba ette, mida ta valib, sest ta tunneb oma last ja tema eelistusi hästi. Kuna meie taevane Isa teab meist absoluutselt kõike – rohkem veel, kui me ise endast teame –, siis teab Ta ette ka kõiki meie valikuid ja otsuseid.

Uue aasta algul võime mõelda, et algava aasta iga päev, tund ja sekund on meie Isale juba teada. See, et see pole teada meile endile, on Issanda õnnistus, sest kõigi sündmuste ette teadmine muudaks meid robotiteks, kes järgivad mehhaaniliselt etteantud programmi. Ometi tunnevad paljud inimesed suurt vajadust kasvõi pisutki oma saatuse käiku ette näha: seda näitavad veel praegugi elujõuline õnnevalamise komme vana-aasta õhtul ja uue aasta horoskoopide tohutu populaarsus. Kas läheb hästi või halvasti, kas tuleb hea aasta? Kas meil, kes me usaldame oma Isa ja Issandat ning loodame Tema

peale, on midagi niisugust vaja?

Kõik, mis meile ja meiega juhtub, siira tänuga vastu võtta ning selle eest Jumalat kiita – selline on suhtumine, mida Isa meilt ootab. Iga asja puhul, mida teeme, mõelda, et teeme seda oma Issandale, Tema auks ja kiituseks – see on Tema meelest hea ja armas ja kiiduväärt. Sellist suhtumist väljendab nii hästi üks laul meie kiriku lauluraamatus, et võiksime selle sõnu endale korrata, kui tunneme hirmu, kitsikust või kannatamatust eelolevate sündmuste ootuses: „Sul, Isa, teada tee, tund teada Sul; valmis ka kurbus, rõõm, mis saadad mul. /.../ Nüüd vaikselt ootan ma: Su töötus jääb! Sul, Isa, teada tee, sest küll mulle saab!“

**Armas, hea Isa, meie püha ja armastav Jumal!
Me täname Sind südamest,
et Sina juhid meie eluteed,
nii et me jõuaksime ikka lähemale Sulle,
et Sina ise igatsed olla koos meiega.
Me palume: kingi meile seda armu,
et me ka sel aastal ei väsiks ega tüdiks
kõndimast Sinu teedel
ning et meie suurim igatsus oleks
tuua au, kiitust ja tänu Sulle kogu oma eluga.
Au ja ülistus Sulle, Jumal, elu Looja ja Alalhoidja
ning igavese elu Issand!**

Karin Teder

NATUKE NALJA.

Küsimus piiskopile:

"Kas te usute, kõrgeauline, et ma päästaksin oma hinge, kui pärandaksin teie kirikule 10 000 marka?"

Piiskop: "Ma ei saa seda kindlalt öelda, kuid teie asemel teeksin proovi."

SÜNNIPÄEVAD JAANUARUS.

2. jaanuar	Riina Teller	
4. jaanuar	Inga Teppor	
	Heli Aarsalu	
5. jaanuar	Elfriede Vihterpal	90
	Ronja Soopan	
	Hanna Marii Sisas	5
7. jaanuar	Markus Lauringson	
10. jaanuar	Tamara Pajo	81
	Aili Kaur	
	Julia Jätsa	
11. jaanuar	Sebastian Salumäe	
12. jaanuar	Aliida Võhma	94
	Siim Gontmacher	
13. jaanuar	Hans Joosep Lõhmus	15
15. jaanuar	Kerli Laubert	
16. jaanuar	Elar Võeras	
	Martten Soome	10

18. jaanuar	Alari Truuver Elena Kõivastik	
20. jaanuar	Riina Lõhmus Jaanus Kõuts	
21. jaanuar	Heli Kaljulaid Tanel Tammet Gerda Järvsaar	
22. jaanuar	Ravel Öövel	
23. jaanuar	Tiiu Kelviste Jasper Oja	
25. jaanuar	Marko Kasepalu Kirsi Rank Evelin Korjus	25
27. jaanuar	Renee Logberg Meriliis Leemet	
31. jaanuar	Elo Jürise Vendo Jugapuu Matteus Kalda	40

PALJU ÕNNE JA ROHKET ÕNNISTUST SÜNNIPÄEVALASTELE

MEENUTUSI DETSEMBRI KUUST

Advendiküünla süütasid 30. novembril Haapsalu lipuväljakul abipraost Küllike Valk ja õpetaja Kristo Hüdsi. Laulsid DoReMi laululapsed ja tervituse töid jõuluvanad.

Haapsalu linna algkooli jõulukontsert 20. detsembril. Lääne Politsei prefektuuri jõulukontsert 19. detsembril. Teenisid piiskop Tiit Salumäe ja kaplan Tuuli Raamat. Esines segakoor aKord.

24. detsembri perejumalateenistusel esitasid lapsed jõulunäidendi ja laulis toomkoor.

Johannesepäeval sai Haapsalu koguduse teenetemärgi õpetaja Kari Tynkkynen. Ta alustas oma vaimuliku teed Lihula koguduse diakonina 1994. Oli Lääne praostkonna vikaarõpetaja 2004–2005, teenis Ridala ja Martna kogudusi 2005-2014,

Uuemõisa Kodu jõulukülastus Jaani kirikus 16. detsembril.
De la Gardie hooldekodu jõulujumalateenistus 22. detsembril.

Muusikat oli jõuluajal rohkesti. Johannesepäeval 27. detsembril laulis Haapsalu poistekoor. Do-Re-Mi lastekoori jõulukontsert oli 21. detsembril.

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS.

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud kolmapäeval ja reedel kl 9-15.

Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse kokku leppida telefon 5280635.

ANNETUSMÜÜK. Kooli tn 6, on avatud kolmapäeval ja reedel kl 10 - 13.

Telefon 473 7166, 473 7167.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-posti aadress lisatakse kirjasaaajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Diakoonia annetusmüük on avatud K ja R kell 10-13 koguduse kantselei majas.

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Jaani kirikus toimuvad hommikupalvused reedeti. Kirik on avatud ette tellimisel.

Toomkirik on avatud jumalateenistuste ajal. Kiriku külastamiseks muul ajal palume aeg kogudusega kokku leppida. Võimalik on tellida ka orelipooltundi. Muuseumi kaudu pääseb kirikusse piletiga.

Linnuses toimuvate ürituste kohta vaata lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristo Hüdsi E-post: kristo.huedsi@eelk.ee 56952758

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com .

Lia Salumäe E-post: liasalumae@hotmail.ee 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com

Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekanaja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soove, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.